

Ministeren til, hvis der er sket noget i den Retning, saa er det Embedsmændenes Skyld. I det hele taget synes jeg, at den højtærede Minister skulde vænne sig til her i Rigsdagen at tage det fulde Ansvar for de Handlinger, som Ministeren interPELLERES om. Det er Ministeren, der har den administrative Magt, og det er Ministeren, der har Ansvaret overfor Rigsdagen. Vi kan ikke nøjes med at blive henvist til at faa Svar hos Embedsmændene. Nu forleden, da den højtærede Minister havde Ordet, kom der et Svar og et ret udførligt Svar, men desværre indeholdt dette Svar adskillige Misforstaaelser. Paa adskillige Punkter var Ministeren endnu ikke blevet fuldt oplyst om denne Sag. Derfor har jeg fundet mig foranlediget til paa ny at tage den frem. Paa Spørgsmaalet om, med hvilken Begrundelse disse Optagelser havde fundet Sted, svarede Ministeren, at det var en 30-aarig Praksis. Det forekom mig nu, at naar der spørges, hvilken Lovhjemmel der er for et bestemt Forhold, kan Sagen ikke forsvares og forklares med, at det er en 30-aarig Praksis. Der blev imidlertid ikke nævnt noget Tal fra denne 30-aarige Praksis. Der blev nævnt Tallene for 1923 og 1924, men ikke det for det sidste Aar, 1925. Som en anden Begrundelse henviste den højtærede Minister til et Cirkulære af 27. Marts 1895, udstedt af daværende Kultusminister Bardenfleth. Ministeren har jo megen Forkærlighed for Cirkulærer, men Cirkulærer er nu en Gang ikke det samme som Lovhjemmel. Efter min Opfattelse er Cirkulærer ikke andet end administrative Fortolkninger og Forklaringer af Lovene i deres Enkeltheder, men Cirkulærer kan aldeles ikke — saaledes som nævnt af den ærede foregaaende Taler, Hr. Kr. Kristensen — træde i Stedet for Love. Hvis der er Lovforslag, som Ministeren ikke magter at føre igennem i Rigsdagen, kan de dermed tilsigtede Love selvfølgelig ikke erstattes af Cirkulærer, og lige saa givet er det, at hvis der er et Cirkulære, som ikke er i Overensstemmelse med Lovene, saa har dette Cirkulære i Virkeligheden ingen Gyldighed og kan ikke holde overfor Domstolene.

Den højtærede Minister henviste med synlig Glæde til den 30-aarige Praksis ogsaa under Venstres Styre. Jeg har ikke haft noget Kendskab til denne Praksis. Hvis den har fundet Sted — og det tvivler jeg ikke om, da Ministeren siger det —, billiger jeg den ikke, hvad enten den har fundet Sted under radikale Ministerier eller Venstreministerier, eller den nu finder Sted under et

socialdemokratisk Ministerium. Naar denne Praksis har fundet Sted — jeg gaar ud fra, at den kun har fundet Sted undtagelsesvis — der er heller ikke nævnt noget Tal, og der har ikke været videre Tale om den —, hænger det sammen med, at der ikke har været klaget over dette Forhold. Forholdet var i mange Aar det, navnlig i Krigsaarene, det ved jeg af Erfaring, at der mødte yderst faa til Optagelse paa Seminarierne, mange Steder mødte der ikke flere, end at yngste Klasse kunde blive omtrent halvt fuld, 12—14—15 mødte. Men selv om jeg altsaa ikke billiger det, vil jeg dog sige, at man gjorde i alt Fald ikke nogen Uret, hvis man under disse Forhold optog enkelte uden Optagelsesprøve; for der var Plads til dem. Der skete ingen Uret overfor nogen af dem, der havde bestaaet Optagelsesprøven; for der var ingen af dem, der blev afvist. Men nu er Forholdet et ganske andet, og navnlig har det været et ganske andet i Aar ved Seminarierne, idet der, medens der i Aarene fra 1915 til 1920, antager jeg, mødte mellem 300 og 400 aarlig til Optagelse, i Aar har været mellem 800 og 900. Selvfølgelig bestod de ikke alle sammen, men den store Part bestod Optagelsesprøven. Og nu er det ganske givet, at naar der møder saa mange — vi har 19 Seminarier, og 30 Elever antages for det normale i yngste Klasse, saa der kan optages 570 —, er der betydelig flere, der bestaar Optagelsesprøven, end der kan blive optaget. Men dette Forhold bliver langt uheldigere og efter min Opfattelse langt uretfærdigere, naar saa en Del af disse Pladser i Forvejen er optaget af Studenter og Folk, der har Præliminæreksamen. Saa bliver Resultatet, at de unge Mennesker, der væsentlig er fra Landet, ikke bliver optaget; thi det er jo givet, at de, der har Studentereksamen og Præliminæreksamen, i alt væsentligt vil være hjemmehørende i Byerne, der, hvor der er Realskoler og Gymnasier; det er altsaa særlig Husmands- og Gaardmandssønner fra Landet, som ikke har haft Lejlighed til at tage disse Eksaminer, der vil blive afvist. Jeg kender flere Eksempler paa det fra min Bekendtskabskreds, at de har ofret Tid og Penge og har haft det Aars Praksis, som Loven kræver, de skal have haft, og saa er de blevet afvist, efter at de har bestaaet Optagelsesprøven, fordi Pladsen i Forvejen var optaget. Dette Forhold maa efter min Mening absolut føles som en Uret.

Den højtærede Minister anførte ogsaa som en Begrundelse eller som et Svar overfor mig — og det forekom mig, at den højtærede Minister gjorde det med Glæde